

ul. 2. května 1
742 13 Studénka
tel.: 556 455 055
fax: 556 455 058
e-mail: poodri@nature.cz
www.poodri.nature.cz
DS: bv4dyv5

Městský úřad Vítkov
Odbor ŽP
Jarmila Wesselská
Nám. Jana Zajíce 7
749 01 Vítkov

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ 590/PO/2013

VYŘIZUJE Mračanská, 777 332 452
Polochová 725 044 014

STUDÉNKA 5. 6. 2013

Věc: Posouzení stavu lip v aleji Radkov-Dubová

Na základě vaší žádosti jsme provedli podrobné prověření stavu jednotlivých stromů v aleji Radkov-Dubová.

Jako podklad pro posouzení byla použita inventarizace Ing. Milady Toškové z roku 2008, která byla součástí žádosti o dotaci na ošetření stromů z Programu péče o krajinu, na základě které byl proveden redukční řez, vyměněny a doplněny stříšky na dutinách a doplněny bezpečnostní vazby GEFA. Přes tuto péči pokračuje stárnutí aleje a zhoršuje se stav stromů, což se projevuje praskáním kmenů, rozšiřováním dutin a vylamováním větví nebo vývraty celých stromů. Tato historická alej trpí provozem a zimní údržbou, kterou není možno vyloučit z důvodu neexistence jiného spojení mezi obcemi. Oproti inventarizaci z roku 2008 chybí 3 stromy a to č. 31, 32 a 38, takže současná alej zahrnuje celkem 63 starých lip, je doplněna 4 kusy mladých jasanů, které zde pravděpodobně vyrostly z náletu. Z inventarizace bylo převzato určení druhu lip (mimo vegetaci je tato determinace obtížná a často se v alejích vyskytují současně lípy malolisté (*Tilia cordata*) i velkolisté (*Tilia platyphyllos*) včetně jejich kříženců. Rovněž bylo převzato měření kmenů (průměrů), které by posouzení komplikovaly a pro ořezávané stromy není jejich přírůstek za 5 let podstatný z hlediska stability. Na rozdíl od podkladu pro PPK nebylo naše posouzení zaměřeno na počty stříšek a vazeb, ale soustředilo se na celkový stav stromů, stav otevřených dutin a jejich vliv na stabilitu kmenů a navržení nutných zásahů pro zlepšení stability korun. Zdravotní stav (sadovnická hodnota) byla aktualizována podle stupnice 1-5, kdy 1 je nejhorší stav a 5 nejlepší. 3 lípy byly hodnoceny bodem 1, 17 stromů má hodnocení 2, přechod mezi body 2-3 tvoří 9 lip, průměrný stav 3 byl zjištěn u 27 stromů, přechod mezi body 3-4 byl zjištěn u 4 stromů a nejlepší stav v této aleji 4 byl přisouzen pouze 3 stromům. Z toho vyplývá, že 29 stromů má podprůměrnou hodnotu, v parkových výsadbách se obvykle při rekonstrukci stromy s touto hodnotou odstraňují, pokud se nejedná o vzácné druhy nebo důležité kompoziční prvky. V aleji je snaha zachovat celistvost i za cenu udržení méně kvalitních prvků, zvláště pokud je obnova problematická např. z důvodu vedení inženýrských sítí, majetkových nebo prostorových. V našem případě je obnova komplikovaná z důvodu obtížného zajištění obdobně tvarovaných stromů, ale zejména pak z důvodu neodpovídajícího šířkového uspořádání vozovky, která neodpovídá potřebám současného

provozu. Jedná se o historickou alej u staré kočárové cesty, která propojovala zámek v Melči s Radkovem. Stáří stromů je minimálně 150 let, alej je zakreslena na historických mapách z vojenského mapování (1836-1852), údajně byla vysázena v roce 1826. Historicky byly koruny lip upravovány na kostru, jediným možným způsobem údržby je pokračovat v redukčním řezu, jinak hrozí rozlamování stromů nebo častější vývraty. Původně byla navržena jako památné stromy, ale k vyhlášení nedošlo, je registrována jako významný krajinný prvek. Podle pravidelných intervalů výsadby (11-12 m) chybí v současné době 20 stromů. V místech chybějících stromů byly vytvořeny výhybny pro auta, které se na 4 m široké ulici obtížně míjejí, pro autobusy a větší vozidla jsou tyto výhybny nezbytné. V územním plánu je navrženo vybudování nové silnice odpovídajících parametrů mimo historickou alej. Záměr dosud nebyl realizován z důvodu nedostatku finančních prostředků. Kromě chátrajících kmenů a vylamujících se větví byl na bázích 10 stromů zjištěn výskyt spálenky skořepaté (*Ustulina deusta*) původním názvem dřevomoru kořenového. Je možné, že se vyskytuje na více stromech, protože plodnice se objevují až po víceleté parazitaci, snadno unikají pozornosti a mohou se vyskytovat na kořenech pod úrovní terénu, což znamená, že jsou vizuálně nezjistitelné. Dřevomor kořenový napadá zejména bělové listnáče (buky, javory, lípy, habry, břízy, jírovce atd.) a způsobuje intenzivní bílou hnilobu na bázích kmenů. Hniloba má černé linie, je tvrdá, na lomu křehká, s lasturnatým lomem. Infekce se dostává do stromu v místě poškození kořenů nebo báze, plodnice se objevují v dubnu a květnu, jsou rozlité, nepravidelné, zpočátku bělavé, pak šedozelené, posléze černají a připomínají spáleninu. Houba se obtížně hledá a často zůstane skryta i při pečlivém zkoumání. V tom tkví hlavní problém s dřevomorem. Trvá řadu let, než houba proroste na povrch a i potom se symptomy obtížně poznávají. Intenzivní dlouhodobé napadení se může projevit snížením vitality (zmenšením velikosti a sytosti listů). Vykácením 10 stromů by alej esteticky utrpěla a je možné, že by nebyly vykáceny všechny stromy napadené tímto parazitem. Doporučujeme posoudit stav jednotlivých stromů zejména těch u nichž bylo zjištěno napadení za vegetace a podle stavu navrhnout další opatření. Ke zpomalení postupu hniloby doporučujeme provést zálivku báze kmenů nejlépe všech stromů kyselinou boritou, která je hnojivem a zároveň desinfekcí. V letošním roce z důvodu omezených finančních prostředků nemohlo být ošetření stromů redukčním řezem kvůli vysokým nákladům zařazeno mezi podpořené akce. Vhodné by však bylo provedení desinfekční zálivky, doplnění vazeb a provedení stabilizačních řezů co nejdříve. Pokud bude vyhlášena v průběhu roku další výzva z PPK, budeme se snažit zařadit tuto akci a poskytnout alespoň částečné pokrytí nákladů na nejnnutnější zásahy.

Mgr. Petr Birklen

VEDOUCÍ SPRÁVY A STŘEDISKA

Za správnost vyhotovení: Ing. Eva Mračanská

Příloha: tabulka s posouzením stromů a návrhy zásahů
situace se zákresem stromů